

Калініна А. В.,

*к.ю.н., наук. співроб. відділу криміно-
логічних досліджень, Науково-дослід-
ний інститут вивчення проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса
НАПрН України*

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДТРИМАННІ ПРАВОПОРЯДКУ В МІСТАХ УКРАЇНИ¹

Діджиталізація упевнено крокує планетою. З кожним днем smart-технології використовуються для все більшої кількості операцій, охоплюючи ті речі та явища, які, здавалося б, у «цифровому форматі» свого часу уявити було неможливо.

Безпека мешканця сучасного великого міста також перебуває у певній залежності від цифрових технологій. Її забезпечення може починатися як із власне суб'єктивного аспекту (встановлення новітніх охоронних систем майна, використання спеціальних мобільних додатків, розроблених для управління ними і т. ін.), так і певною мірою об'єктивного (наприклад, використання сучасних технологій, що забезпечують належний рівень безпеки на вулицях, місцевою владою населеного пункту). Такі кроки – невід'ємний елемент стратегії зменшення можливостей вчинення злочинів, головним призначенням якої є створення таких умов навколишнього середовища людини, які б зменшували не лише реальну, а й потенційну можливість вчинення злочинних посягань щодо неї та її майна.

Використання цифрових технологій у забезпеченні безпеки особи головним чином здійснюється за допомогою камер відеоспостереження нового покоління – smart-камер, які започаткували новий формат убезпечення від злочинних посягань – smart-безпеку. Такий напрям безпеки можна структурувати за наступними рівнями:

1) *особистий*, управління яким може здійснюватися за допомогою смартфона. Наразі спеціалістами розроблено кілька мобільних додатків, призначенням яких є забезпечення дистанційного доступу до камер безпеки, встановлених особою, а також відправлення власнику повідомлень, у разі виявлення фактів, що потребують уваги. Додатковою функцією у таких додатках є здійснення аналітики, яку система відеоспостереження

---

¹ Тези підготовлено на виконання теми фундаментального наукового дослідження НДІ ВПЗ «Стратегія зменшення можливостей вчинення злочинів: теорія та практика» (номер державної реєстрації 0117U000283).

розраховує на основі зібраних даних, за якими можна робити висновок про ефективність роботи системи відеоспостереження [1]. Такі системи безпеки можна встановлювати як окремо, так і у комплексі високотехнологічного побуту – системи Smart House;

2) *колективний*, на якому використовуються технології Smart Buildings (будівництво та благоустрій окремих забудов, як приватних, так і адміністративних, що акумулюють у собі всі інженерні та інформаційні системи й інтегруються в єдину систему управління [2, с. 74]). На цьому рівні використання високих технологій здійснюється відокремленою невеликою кількістю суб'єктів, об'єднаних перебуванням/проживанням у межах однієї будівлі, або невеликого комплексу таких будівель (наприклад, житлові комплекси, бізнес-квартили) і спрямоване на захист «всередині стін» та на найближчій ділянці прибудинкової території;

3) *масовий* – на якому здійснюється забезпечення безпеки значної кількості суб'єктів, які, як постійно, так і тимчасово, перебувають на відкритому просторі: вулицях, дорогах, громадських місцях і т.п. Цей рівень безпеки може реалізовуватися у межах окремої вулиці (наприклад, проект smart-вулиця в м. Києві [3]), або всього міста чи його частини (система безпеки Smart City).

В Україні проект Smart City активно впроваджується містах: Київ, Харків, Львів, Дніпро, Вінниця, Маріуполь, Чернігів та ін. Особливим видом такого проекту є «Smart Safe City» – інформаційно-аналітична програма нового покоління, що здійснює розпізнавання потенційних небезпек, аналіз ситуації в реальному часі та передачу вже опрацьованих даних про виявлені загрози терористичного, кримінального, техногенного характеру у місцях масового перебування громадян, на об'єктах критичної інфраструктури, транспортних розв'язках, операторам екстрених служб для швидкого реагування на надзвичайні події [4].

Про ефективність впровадження системи «Smart Safe City» можна деякою мірою зробити висновки, проаналізувавши показники вуличної злочинності в Україні. Так, останніми роками, у період поступового запровадження проекту (протягом 2017–2019 рр.) рівень злочинів, що вчиняються на вулицях, різко знизився. Для порівняння: якщо у 2013 р. було обліковано 66 971 кримінальних правопорушення, вчинених на вулицях, у 2014 р. – 66 255, у 2015 р. – 61 718, у 2016 р. – 62 064, то у 2017 р. кількість таких правопорушень склала 45 707, у 2018 р. – 42 465, а у 2019 р. – 38 139 кримінальних правопорушень [5]. Отже, зважаючи на те, що система Smart-безпеки запроваджується у столиці та великих містах України, тобто, у населених пунктах, де вулична злочинність «продукується» найбільше, зниження її рівня свідчить про беззаперечний успіх проекту.

Отже, наразі безпека майбутнього ґрунтується на ланцюжку: смартфон → Smart House → Smart Buildings → Smart City (Safe City). Потенційна діджиталізація безпекового простору є неминучою для держав, що обрали цифровий шлях розвитку – глобальний уніфікований інтеграційний засіб існування людства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Мобильные приложения для вашей безопасности. URL : <https://worldvision.com.ua/articles/mobilnie-prilozheniya-dlya-vashey-bezopasnosti> (дата звернення : 30.05.2020).

2. Кулик К. Д. Використання технології Smart Building у системі запобігання злочинності в Україні. *Кримінальні загрози в секторі безпеки: практики ефективного реагування* : матеріали панельної дискусії III Харків. між нар. юридичного форуму «Право», м. Харків, 26 верес. 2019 р. / редкол.: В. Я. Тацій, Ю. Г. Барабаш, Б. М. Головкін, О. В. Таволжанський. Харків : Право, 2019. С. 73–75.

3. В Киеве открыли первую smart-улицу: что там есть. URL : <https://www.epravda.com.ua/rus/news/2019/06/20/648938/> (дата звернення : 30.05.2020).

4. Головкін Б. М Електронна система запобігання злочинності у великих містах. *Знагоди 100-річчя від дня народження професора М. В. Салтєвського* : 3–11 зб. матеріалів круглого столу. м. Харків, 30 жовт. 2017 р. Харків : Право, 2017. С. 48–52.

5. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення по державі за січень-грудень 2013 р., 2014 р., 2015 р., 2016 р., 2017 р., 2018 р., 2019 р. : стат. інформ. Ген. прокуратури України. URL: https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113287&libid=100820&c=edit&_c=fo# (дата звернення: 30.05.2020).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Національна академія правових наук України
Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Координатор проєктів ОБСЄ в Україні
Європейська експертна асоціація

Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України
Департамент кіберполіції Національної поліції України

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ І БЕЗПЕКА

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції

м. Харків, 19 листопада 2020 р.

За редакцією професора *А. П. Гетьмана*
і професора *Б. М. Головкина*

Харків
«Право»
2020

УДК 343.9:004.9-049.5

Д44

Редакційна колегія:

д-р юрид. наук, проф. *А. П. Гетьман*;

д-р юрид. наук, проф. *Б. М. Головкін*;

к. ю. н., доц. *О. В. Таволжанський*;

к. ю. н. *К. С. Остапко*

Д44 **Діджиталізація і безпека** : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 19 листоп. 2020 р. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого ; за ред. А. П. Гетьмана і Б. М. Головкіна. – Харків : Право, 2020. – 402 с.

ISBN 978-966-998-077-9

ISBN 978-966-998-077-9

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2020

© Оформлення. Видавництво «Право», 2020

Наукове видання

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ І БЕЗПЕКА

Матеріали міжнародної науково-практичної конференції

м. Харків, 19 листопада 2020 р.

За редакцією професора *А. П. Гетьмана*
і професора *Б. М. Головкіна*

В авторській науковій та літературній редакції

Підписано до поширення через мережу Інтернет
з оригінал-макета 17.11.2020.
Формат 60×84 1/16. Гарнітура Times.
Обл.-вид. арк. 38,6. Вид. № 2617.

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
вул. Чернишевська, 80а, Харків, 61002, Україна
Тел./факс (057) 716-45-53
Сайт: www.pravo-izdat.com.ua
E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції — серія ДК № 4219 від 01.12.2011 р.